

Hodnotící zpráva

**k plánu aktivit Zdravého města a místní Agendy 21 ve
Velkém Meziříčí
za rok 2024**

Obsah:

1 PROJEKT ZDRAVÉ MĚSTO WHO V EVROPĚ.....	3
2 PROJEKT ZDRAVÉ MĚSTO WHO V ČESKÉ REPUBLICCE - NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST.....	3
3 MÍSTNÍ AGENDA 21.....	4
4 ZDRAVÉ MĚSTO A MA21 VE VELKÉM MEZIŘÍČÍ.....	5
5 AKTIVITY REALIZOVANÉ V ROCE 2024	
Den vody.....	9
Beseda s Petrem Harazinem	10
Čistá Vysočina.....	11
Den Země.....	12
Férová snídaneň	13
Den bez tabáku.....	14
Loučení s prázdninami	15
Den zdraví.....	16
Den záchranářů.....	17
Evropský týden mobility a Evropský den bez aut	18
Přednáška Biotopy na Velkomeziříčsku	19
Městem půjde Mikuláš	20
Vánoční bruslení.....	21
6 PLÁNOVÁNÍ S VEŘEJNOSTÍ.....	22
7 GRANTOVÝ PROGRAM ZDRAVÉ MĚSTO 2024.....	24
8 MEDIALIZACE ZDRAVÉHO MĚSTA A MÍSTNÍ AGENDY 21.....	25
9 AKREDITOVANÉ VZDĚLÁVÁNÍ.....	25
10 MA21	26
11 ZÁVĚR.....	27

1 PROJEKT ZDRAVÉ MĚSTO WHO V EVROPĚ

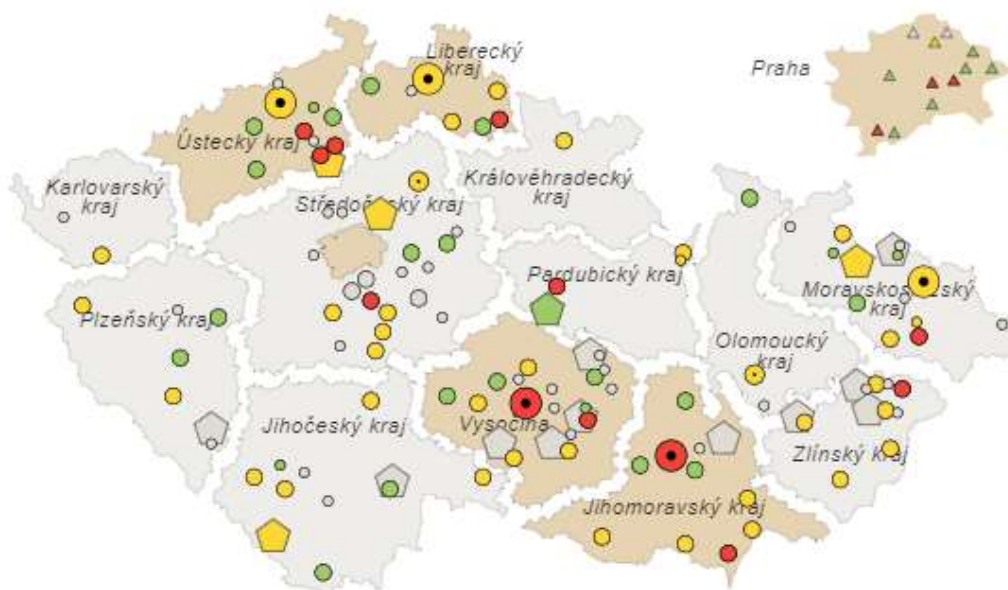
Mezinárodní projekt Zdravé město je již od roku 1988 realizován Světovou zdravotnickou organizací. Pro evropský region WHO je centrála programu umístěna v Kodani.

Všechna zdravá města spojuje především myšlenka kvalitnějšího, zdravějšího a spokojenějšího života jejich občanů. Proto se intenzivně zabývají všemi oblastmi života, které mohou mít vliv na zdraví a pohodu obyvatel. Systematicky podporují kvalitu veřejné správy, kvalitu strategického plánování a řízení s ohledem na udržitelný rozvoj a podporu zdraví, aktivně se ptají svých obyvatel na jejich názory. Nejedná se tedy pouze o stav životního prostředí, ale především o zdravý životní styl lidí a odpovědnost vůči budoucím generacím. V Evropě je aktuálně zapojeno 1400 Zdravých měst ve 30 zemích. Na regionální úrovni se skrze Zdravé město realizují zásady dokumentů OSN Zdraví 21 (dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva) a Agenda 21 (program pro 21. století, který ukazuje cestu k udržitelnému rozvoji na naší planetě Zemi).

2 PROJEKT ZDRAVÉ MĚSTO WHO V ČESKÉ REPUBLICĚ – NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST

Myšlenky výše uvedeného projektu se v České republice začaly realizovat již v roce 1989. Národní síť Zdravých měst České republiky (NSZM), byla vytvořena jedenácti aktivními městy v roce 1994. Od roku 2003 je asociace otevřená všem formám municipalit.

NSZM je mezinárodně certifikovaná asociace aktivních místních samospráv, které se programově hlásí k principům udržitelného rozvoje, zapojují veřejnost do rozhodovacích procesů a podporují zdravý životní styl svých obyvatel. NSZM sdružuje 141 členů s regionálním vlivem na 2318 měst, obcí a regionů, ve kterých žije 5,476 mil. obyvatel (tj. 50 % populace ČR).

Zdravá města se promyšleně snaží utvářet město jako kvalitní a příjemné místo pro život na základě dohody s místními obyvateli. Nástrojem k realizaci projektu Zdravé město a místní Agendy 21 ve Zdravých městech, obcích a regionech ČR je Metodika NSZM ČR. Metodika vznikala po dobu více než deseti let. NSZM na jejím zpracování spolupracovala a nadále ji rozvíjí společně s řadou odborných partnerů, např. Univerzitou Karlovou a dalšími vysokými školami, resorty, členy Rady vlády pro udržitelný rozvoj a rovněž s regionálními odbornými institucemi. Metodika získala titul "Světový projekt EXPO 2000". NSZM je také akreditovanou vzdělávací institucí.

NSZM poskytuje členským municipalitám cenné informace k finančním zdrojům, zprostředkovává spolupráci s odbornými partnery, vzdělává pracovníky úřadů v oblasti udržitelného rozvoje, strategického řízení atd. a v neposlední řadě také propaguje úspěšné aktivity města na celonárodní úrovni.

3 MÍSTNÍ AGENDA 21

Sousloví se skládá ze tří výrazů, každý plní určitý odkaz.

Slovo Místní – odkazuje na naši obec, vlastní místo působení, místo, kde žijeme.

Slovo Agenda – je latinského původu a znamená program nebo také seznam věcí, které je třeba udělat, aby bylo dosaženo cíle.

Číslo 21 - vztahuje se k tomu, co musíme udělat v 21. století, vyzývá k uvažování v delším časovém horizontu.

MA 21 je programem konkrétních obcí, měst, regionů, který zavádí principy trvale udržitelného rozvoje do praxe při zohledňování místních problémů. Program je tvořen za účasti a ve spolupráci s občany a organizacemi a jeho cílem je zajištění dlouhodobě vysoké kvality života a životního prostředí na daném místě nejen současných obyvatel města, ale také generací jejich dětí.

MA21 je nástroj ke zlepšování kvality veřejné správy a strategického řízení, zapojování veřejnosti a budování místního partnerství, s cílem podpořit systematický postup k udržitelnému rozvoji na místní či regionální úrovni. Samosprávy, které již dnes metodu MA21 uplatňují, používají jednoduchou definici toho, co tím sledují: "Dělat správné věci správně".

Je to proces, který není dán zákonem ani vládním nařízením, závisí na vůli místních úřadů a pomoci dalších klíčových partnerů – neziskových organizací, škol, podnikatelů, sdružení a veřejnosti samé. MA21 usiluje o vyvážené prosazování tří principů udržitelného rozvoje (hospodářský rozvoj, sociální požadavky a ochrana životního prostředí) na regionální úrovni. Zaměřuje se na místní rozvoj, podporuje ekologické aktivity obyvatel, společenský a kulturní život měst a obcí.

Nástrojem měření kvality uplatňování principů MA21 je sada kritérií rozdělených do čtyř kategorií A (nejvyšší) až D (nejnižší). Kritéria umožňují všem municipalitám ověřit, zda a na jaké úrovni v praxi realizují procesy MA21. Plnění kritérií je sledováno ve veřejně přístupné Databázi MA 21 na www.ma21.cz.

Město Velké Meziříčí se přihlásilo k MA21 v roce 2001.

4 ZDRAVÉ MĚSTO A MA21 VE VELKÉM MEZIŘÍČÍ

Jak je zdravý člověk, tak může být zdravé i město. Jde tedy o sladění mnoha oblastí zvyšování úrovně a kvality života občanů. Životní prostředí, doprava, sociální oblast, bezpečnost, školství, volný čas – to vše jsou oblasti důležité pro každého z nás. Zdravé město je nutné chápat jako dlouhodobý a stále se vyvíjející projekt, který předpokládá aktivní zapojení obyvatel do rozvojových aktivit města.

Hodnotící zpráva Zdravého města Velké Meziříčí a místní Agendy 21 (dále ZM a MA21) je nástrojem, jak přehlednou a poutavou formou informovat vedení města, zastupitele a širokou veřejnost o jednotlivých aktivitách realizovaných v rámci Zdravého města Velké Meziříčí a MA21 v uplynulém roce. Tato zpráva obsahuje výčet splněných aktivit, dosažených úspěchů a přínosů včetně fotodokumentace z realizovaných akcí a činností.

Město Velké Meziříčí je od roku 2001 řádným členem asociace Národní sítě Zdravých měst ČR (dále jen NSZM ČR). Přistoupením do NSZM ČR se zavázalo naplňovat zásady a cíle místní Agendy 21, a to přijetím Deklarace projektu Zdravé město Velké Meziříčí (25.2.2003). MA21 je oficiální metoda pro zvyšování kvality veřejné správy, která umožňuje, aby se město rozvíjelo v rovnováze všech klíčových oblastí – sladilo hospodářský rozvoj se sociálními požadavky a respektovalo životní prostředí. Nástrojem pro měření a hodnocení MA21 je sada kritérií. Úspěšnost v jejich naplňování pak rozděluje zúčastněná města do čtyř základních kategorií – od nejnižší kategorie D až po nejvyšší kategorii A. Těmto kategoriím předchází ještě tzv. nulová kategorie tj. „Zájemci“.

Během let fungování Zdravého města Velké Meziříčí postoupilo v roce 2010 z kategorie D do kategorie C, v roce 2017 jsme auditovali v kategorii C první oblast, v roce 2018 další dvě oblasti, čímž jsme splnili kritérium pro C* a v roce 2019 jsme auditovali 7 oblastí a splnili jsme kritéria pro C***. V roce 2020 jsme splnili všechna požadovaná kritéria a postoupili jsme do Kategorie B. V roce 2023 jsme tuto kategorii obhájili.

Audity udržitelného rozvoje jsou zaměřeny na 10 základních témat rozvoje v souladu s mezinárodními Aalborskými závazky. Audity hodnotí stav a trendy ve sledovaných tématech s ohledem na dlouhodobý udržitelný rozvoj města. Metodiky jsou využitelné v programech a metodách pro udržitelný rozvoj měst, obcí a regionů v ČR – zejména MA21, dále Smart City, ad. V metodě MA21 jsou Audity UR přímou součástí hodnocení v pokročilých kategoriích.

Audity UR dle Metodik jsou významnými analytickými podklady pro strategie a koncepce. Metodiky mají návaznost na implementaci dokumentu ČR 2030 a Cílů udržitelného rozvoje v rámci Metodik hodnocení udržitelného rozvoje municipalit a regionů (dle mezinárodních Aalborských závazků):

Správa věcí veřejných a územní rozvoj – zpracováno v roce 2019 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B
- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2022 – Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2023 v kategorii B, titul Šampion v lize NSZM
- 2024 - titul Šampion v lize NSZM

Životní prostředí – zpracováno v roce 2019 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B
- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2022 – Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2023 v kategorii B, titul Šampion v lize NSZM
- 2024- titul Šampion v lize NSZM

Udržitelná výroba a spotřeba – zpracováno v roce 2019 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B
- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2022 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2023 v kategorii B, titul Šampion v lize NSZM
- 2024 – titul Šampion v lize NSZM

Doprava – zpracováno v roce 2018 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B
- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2022 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM

- zpracováno v roce 2023 v kategorii B, titul Šampion v lize NSZM
- 2024 – titul Šampion v lize NSZM

Zdraví – zpracováno v roce 2019 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B
- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2022 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2023 v kategorii B, titul Šampion v lize NSZM
- 2024 – titul Šampion v lize NSZM

Místní ekonomika a podnikání – zpracováno v roce 2019 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B
- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2022 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2023 v kategorii B, titul Šampion v lize NSZM
- 2024 – titul Šampion v lize NSZM

Vzdělávání a výchova – zpracováno v roce 2019 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B
- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2022 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2023 v kategorii B, titul Šampion v lize NSZM
- 2024 – titul Šampion v lize NSZM

Kultura a volný – zpracováno v roce 2017 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B
- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2022 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2023 v kategorii B, titul Šampion v lize NSZM
- 2024 - titul Šampion v lize NSZM

Sociální prostředí – zpracováno v roce 2018 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B
- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2022 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM

- zpracováno v roce 2023 v kategorii B, titul Šampion v lize NSZM
- 2024 – titul Šampion v lize NSZM

Globální odpovědnost – zpracováno v roce 2019 v kategorii C

- zpracováno v roce 2020 v kategorii B
- zpracováno v roce 2021 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2022 - Průběžná roční zpráva k plnění podmínek a doporučení expertního týmu, titul Šampion v lize NSZM
- zpracováno v roce 2023 v kategorii B, titul Šampion v lize NSZM
- 2024 – titul Šampion v lize NSZM

V roce 2024 tuto asociaci tvořilo více než 141 měst, obcí, městských částí, mikroregionů a místních akčních skupin, které se zapojují do postupu strategického rozvoje a do diskusí o záměrech města v souladu s požadavky udržitelného rozvoje a aktivním zapojením veřejnosti.

5 AKTIVITY REALIZOVANÉ V ROCE 2024

Den vody

Termín: 30.3.2024

V sobotu 30. března se uskutečnil již 2. ročník akce Den vody s otužilci. Vodní nádrž pod Hotelem Amerika se stala dějištěm již druhého ročníku oslavy Dne vody, který již tradičně pořádá Zdravé město Velké Meziříčí. Na místě panovala dobrá nálada a krásné jarní počasí. Po úvodních slovech se většina přítomných vrhla na hlavní bod programu, tím bylo otužilecké koupání ve vodě, která měla 9 °C, v podání Klubu ledních medvědů Třebíč, Tuleňů z Rudíkova a místních. Po dokončení okruhů se plavci převlékli a postupně přesunuli k ohni, kde si mohli opéct špekáček. Tato akce připomíná potřebu čisté vody a přírody. Akce se účastnila přibližně třicítka otužilců a kolem dvaceti přihlížejících.

Beseda s Petrem Harazinem

Termín: 26.3.2024

Dne 26. března 2024 zavítal po roce do Velkého Meziříčí frontman havířovské kapely Nebe, Petr Harazin. Na besedu se žáky základních škol ho pozvala komise Zdravého města a zahájit ji přišel starosta Alexandros Kaminaras.

Petr Harazin je čtyři roky abstinující alkoholik, který se rozhodl své nezáviděníhodné zkušenosti předávat dál, a tím

pomáhat lidem, kteří při popíjení alkoholu nevědí, s čím mají tu čest. Harazin se zmínil o tom, kdy s pomocí intervence od přátel a rodiny zabránil tomu, aby nad ním převzal alkohol veškerou moc. Díky tomu se dostal do léčebny ještě před dosažením věku 30 let. Následně porovnával ceny alkoholických a nealkoholických nápojů v restauracích a ukazoval na jejich nepoměr. Poukázal na reklamy týkající se alkoholu nebo například bettingu, ve kterých účinkují známé osobnosti. Společně s žáky základních škol si vytvořili i modelovou situaci, kde může být člověk do pití alkoholu nucen. Na samotném konci dostali přítomní prostor na dotazy.

Čistá Vysočina

Termín: 8. - 21.4.2024

Kraj Vysočina
ČISTÁ VYSOČINA

ČISTÁ VYSOČINA
Úklid veřejného prostranství a přírody na Vysočině ve dnech 8.–21. dubna 2024.

- Termín přihlašování do 29. 3. 2024
- Pytle na odpad budou poskytovány zdarma na kontaktních místech, u kterých budete včas informováni. Pro zájemce přihlášené po termínu je již zajištěn náhrad.
- Od silnic I., II. a III. třídy mimo obce zajišťuje svaz odpadků Krajská správa a údržba silnic Vysočiny a ŘSD ČR. V obci domluvíte sběr a svaz s obecním úřadem u ostatních ploch s jejich vlastníkem.
- Akce nenahrazuje svoz domácího velkoobjemového odpadu.
- Při úklidu dbajte prosím zvýšené opatrnosti a noste reflexní vestu.

Vítáme pomoc každého: škol, pracovníků firem, neziskových organizací, obcí i jednotlivců!

Elektronický přihlašovací formulář a GMS úřadovna naleznete na www.kr-vysočina.cz/11024vysočina

Více informací: Oldřich Šklenář, odbor regionálního rozvoje, sklenar.o@kr-vysočina.cz, 724 650 169 a Petr Holý, odbor regionálního rozvoje, holy.p@kr-vysočina.cz, 564 602 538.

K Mezinárodnímu dni Země, který připadá na 22. dubna, kraj tradičně pořádá osvětovou akci Čistá Vysočina, která proběhla letos už po patnácté. Úklid probíhal v termínu od 8. do 21. dubna 2024. Dobrovolníci se mohli přihlásit pomocí elektronického formuláře do 29. února 2024. Kraj akci realizuje v rámci dvou svých projektů Zdravý Kraj Vysočina a MA21.

Akce Čistá Vysočina se zúčastnili zaměstnanci městského úřadu v čele se starostou Alexandrosem Kaminarasem. Trasa úklidu vedla od budovy úřadu po Paloukách až ke koupališti a po stráni nad řekou Balinkou k ulici Družstevní a kolem pivovaru zpět. Zaměstnanci velkomeziříčské radnice sesbírali několik pytlů odpadů – převážně PET lahve, plechovky, krabičky od cigaret, lahve od piva a tvrdého alkoholu, oblečení, boty, kartonové krabice atd.

Osvětovou akci podpořili koordinátoři ze Zdravého města Velké Meziříčí a pracovníci z odboru životního prostředí, správního odboru, odboru finančního a odboru dopravy a silničního hospodářství.

Den Země

Termín: 21.4.2024

V rámci Dne Země zorganizovaly Chaloupky ve spolupráci se Zdravým městem Velké Meziříčí dne 21. dubna v Balínách akci na téma netradičního zahradničení. Zájemci mohli získat řadu námětů, jak lze pěstovat houby na zahradě, co je to biouhel a jak se vyrábí, jak podpořit zdraví zahrady. Dopoledne se lidé dozvěděli bližší informace o léčivých houbách, jako jsou třeba lesklókorka lesklá čili reishi, čaga neboli rezavec šikmý, a zda lze některé z nich pěstovat na zahradě. Odpoledne návštěvníci procházeli jednotlivá stanoviště ekocentra, aby zkoumali a pozorovali život v zahradě, plnili úkoly, vyráběli indické placky pečené na ohni a ochucené plevelovým pestem, pekli kopřivové chipsy, naučili se, jak vyrobit biouhel, kopřivovou jichu, malovali půdními barvami, pozorovali půdní organizmy. Pohodové odpoledne v krásném prostředí dotvářela hudba v podání kapely Zahrajem.

22. dubna si připravilo Centrum Kopretina – Velké Meziříčí pro děti i dospělé v rámci Dne Země akci na téma Země ve vesmíru. Připraveny byly stanoviště se zábavnými i poučnými úkoly inspirované tentokrát vesmírem. Na akci zavítalo 69 dětí a 41 rodičů a prarodičů.

Férová snídaneň Termín: 11.5.2024

FÉROVÁ SNÍDANĚ
DŮLEŽITÁ PODPORA MÍSTNÍM VÝROBCŮM I VAŠI SVĚTĚ

11. května 2024
od 9:00 do 17:00
Zahrada Husova domu
Velké Meziříčí, U Sádky 24

Podpořte lokální výrobce
Ochutnejte domácí speciality
Přivraťte ochutnat vaše dobroty
Výřte pomazánky a pečebát
Zapojte se do soutěže
Výřte se potavit
Poznejte fair-trade produkty ze světa
Výřte si poděkovat super hostům
Vezměte i děti, bude pro ně program

Hudba:
Improvizace Matěje Hampla
v 14.30 Letrourou

Dětský program:
od 9.30 hýbáňky pro děti
11.00 Dřevěné divadlo Jana Hrubce

Co můžete zažít?

- ochutnat domácí speciality
- podpořit místní výrobce
- získat inspiraci pro vlastní výrobu
- zúčastnit se soutěže
- získat nové kontakty
- získat nové kontakty

Druhou květnovou sobotu se v zahradě Husova domu uskutečnil již třetí ročník Férové snídaneň. Pořádalo ji Zdravé město Velké Meziříčí ve spolupráci s místním evangelickým sborem. Hlavní myšlenkou Férové snídaneň, která je zaměřená na Fair trade, je podpořit prodejce a pěstitele ve světě tím, že si jejich výrobky koupíme za férovou cenu. Během celého dne bylo možné ochutnat různé pomazánky a pečené dobroty. Lidé si mohli pochutnat také na kotlíkovém guláši, burgerech a polévce. K zakoupení byly různé fairtrade bio potraviny do papírových či vlastních obalů, bylinky, čaje, káva, med, sirupy. Součástí dne byly i soutěže o nejlepší připravené pokrmy. Doprovodný program nabídl hudbu i hry pro menší.

Den bez tabáku

Termín: 1.6. – 2.6.2024

Celkem 153 schodů zdolali příznivci akce s protikuřáckou tematikou Vzhůru za čistým vzduchem, která se uskutečnila ve dnech 1. až 2. června. Do osvětové kampaně Světový den bez tabáku zapojili organizátoři ze Zdravého města Velké Meziříčí věž kostela sv. Mikuláše.

Výstup na kostelní věž podniklo v průběhu dvou dnů celkem 206 účastníků. Nejvíce jich přišlo v neděli, a to celkem 133 účastníků. Kromě samotné návštěvy věže se mohli návštěvníci zúčastnit interaktivní hry zvané Záhada prvního hodináře nebo si prohlédnout poutavou expozici o věži samotné i o mnoha dalších zajímavostech historie Velkého Meziříčí a okolí.

Událost se pojila s mezinárodní kampaní Světový den bez tabáku, kterou podporuje Státní zdravotní ústav i Světová zdravotnická organizace (WHO), z jejíž iniciativy se Světový den bez tabáku vyhlašuje už od roku 1987.

Podle WHO zabije kouření téměř 6 milionů lidí ročně, z nichž je většina kuřáků, ale i více než 600 000 nekuřáků vystavených pasivnímu kouření. Žádné jiné spotřební zboží nezabije tolik lidí, a tak zbytečně jako tabák, který má na svědomí ve dvacátém století 100 milionů životů.

Loučení s prázdninami

Termín: 25.8.2024

V neděli dne 25. srpna 2024 se v Ekocentru Baliny konalo rozloučení s létem v režii Zdravého města Velké Meziříčí. Akce odstartovala ve 13 hodin, kdy bylo přichystáno malování na obličej a různé pohybové hry pro menší i větší. Na programu byla ukázka výměny duše u jízdního kola a doprovodný program včetně tancování s Tlapkovou patrolou. Mimo jiné si mohli návštěvníci vychutnat kávu, limonádu či si opět špekáček.

Den zdraví na téma „Jde to i zdravě“

Termín: 10. 9. 2024

Část velkomeziříčského náměstí se proměnila na festival neziskového sektoru města, pořadatelé ze Zdravého města Velké Meziříčí nechali postavit stánky pro firmy v okolí zabývající se zdravou výživou, vystavovatele a organizace, které se podílely na doprovodném programu. Nechybělo ani vystoupení Brněnských písničkových tetin, které přijely do Velkého Meziříčí s edukativním programem Podzimní zpívání. Je pak na pódiu vystřídali členové Kynologického klubu Velké Meziříčí, kteří předvedli ukázkou práce se psem.

Návštěvníci měli možnost nechat si změřit krevní tlak, cholesterol, kyselinu močovou a hladinu cukru v krvi, dozvědět se více o prevenci infekčních a neinfekčních nemocí, o správném čištění zubů nebo preventivních

samovyšetřeních, navštívit výtvarné dílničky pro nejmenší a jejich rodiče nebo absolvovat kvízy. Možností bylo mnoho, jen tak poslouchat, vzdělávat se, poučit se, bavit se i nakupovat např. regionální produkty. Svůj stánek na náměstí mělo i město. Místostarosta Martin Kaman v něm představil plány v cyklodopravě, cyklostezky, nabídl pocitové mapy apod. Zájemci si mohli vyzkoušet i jízdu na elektrokole. Prodejci zejména regionálních potravin nabízeli vše v bio kvalitě nebo výrobky ručně vyráběné. Zaplněnost náměstí vypovídala o zájmu občanů a oblíbenosti této tradiční akce.

Prodejci: Farma Jura, Koření od Davidka, Jiří Cink, Dana Láníková, Ingeld, POEX Velké Meziříčí, Spolek včelařů, Vinotéka v Radnické, Zahradnictví Rozmarínek, Sýry Bača, s.r.o., Základní škola a Střední škola Březejc, HŠ Světlá a SOŠŘ Velké Meziříčí, Džemy od Drahy, Kavárna a bistro termoska, SKISPORT Drápela s.r.o.

Na doprovodném programu se podíleli: Kopretina – centrum pro rodiče s dětmi, Oblastní charita Žďár nad Sázavou, NESA – denní stacionář, WELLMEZ – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, ČSŽ – Český svaz žen, Klub naděje, Dům zdraví, spol. s r.o., DÓZA – středisko volného času, Nemocnice sv. Zdislavy, a.s., Domácí hospic Vysočina, o.p.s., Chaloupky o.p.s. a lesní mateřská škola, Státní zdravotní ústav, Krajská hygienická stanice Kraje Vysočina, VZP, Občanská poradna Třebíč, z. s.

Den záchranářů

Termín: 12. 9. 2024

Tradiční Den záchranářů se tento rok poprvé neuskutečnil na náměstí, ale musel být přesunut kvůli nepříznivému počasí do vnitřních prostor. Ve velkém sále Jupiter clubu žáky ze základních škol přišli na úvod pozdravit představitelé města a zástupci jednotlivých složek integrovaného záchranného systému. První z živých ukázek, kterou mohli všichni vidět uprostřed velkého sálu, byla první pomoc a oživování osoby. Nepřímou srdeční masáž i funkci automatického defibrilátoru viděli v režii zdravotnických záchranářů. Policejní kynologové se zase postarali o scénku likvidace nebezpečného pachatele. Malí i velcí si mohli vyzkoušet masáž srdce na figurínách (miminko, dítě i dospělý). K dispozici bylo i mnoho brožur s důležitými informacemi od Besipu, Policie ČR i ZZS Kraje Vysočina.

Cílem akce bylo nejen děti naučit správně reagovat v různých krizových situacích, ale také poznat zblízka práci záchranářů, kteří denně zachraňují zdraví a životy druhých.

Den záchranářů uspořádalo Zdravé město Velké Meziříčí ve spolupráci s Krajem Vysočina. Na ukázkách se podílely Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina, Hasičský záchranný sbor Velké Meziříčí, Policie ČR a Městská policie Velké Meziříčí a BESIP Kraje Vysočina.

Evropský týden mobility a Evropský den bez aut

Termín: 16.9. – 22.9.2024

Evropský týden mobility, který proběhl od 16. do 22. září, propagoval heslo „**Kombinuj a jeď**“.

Do akce se jako každoročně zapojilo Zdravé město Velké Meziříčí a neziskové organizace Chaloupky o.p.s. Velké Meziříčí, Kopretina – centrum pro rodiče s dětmi, Dóza – středisko volného času, školy i soukromí podnikatelé, kteří se podílejí na obsáhlém programu.

Letos připravili koordinátoři s místními organizacemi questovou procházku na téma Přes mosty a lávky, orientační běh zámeckým parkem, malování na silnici, divadlo i hravé a poučné odpoledne na dopravním hřišti, které si pro děti připravila Dóza – středisko volného času. Pro zájemce se konal také cyklistický výlet do obce Tasov. Quest „Velkomeziříčská hledačka“ mohli zájemci absolvovat do konce měsíce října, na úspěšné luštitelé čekala v turistickém informačním centru drobná odměna.

Biotopy na Velkomeziříčsku

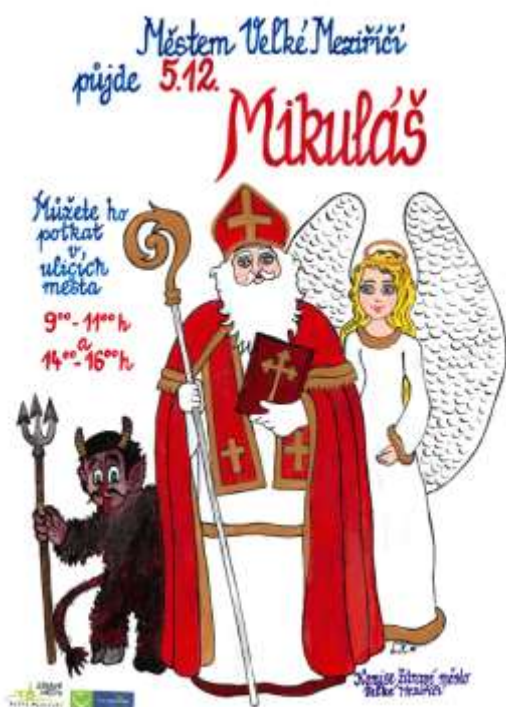
Termín: 24. 9. 2024

Dne 24. září 2024 se ve velkém sále Jupiter clubu uskutečnila přednáška o Velkomeziříčské fauně a flóře uspořádaná ve spolupráci Vlastivědné a genealogické společnosti Velké Meziříčí a Zdravého města Velké Meziříčí v podání Ing. Jana Oulehly, Ph.D., který se věnuje praktické ochraně přírody, ale i vědeckému bádání. Účastníky zajímavé přednášky seznámil pan Oulehla s historií i současností cenné Velkomeziříčské přírody, vědeckým studiem květeny, záchranou některých rostlin a živočichů. Zajímavosti z péče o rašeliniště či stepní lokality byly doplněny množstvím fotografií.

Městem půjde Mikuláš

Termín: 5.12.2024

Dne 5. prosince 2024 uspořádala komise Zdravého města akci s názvem Městem půjde Mikuláš.

Den před svátkem sv. Mikuláše vyrazil sám svatý Mikuláš v doprovodu andělů a čertů na tradiční obchůzku, aby obdaroval hodné a potrestal zlé.

Na radnici ve Velkém Meziříčí se svatý Mikuláš se svojí suitou objevil již dopoledne. Prošel celým domem a nezapomněl seavit ani u pana starosty a místostarosty. A pak už vyrazil do ulic.

Vánoční bruslení

Termín: 27.12.2024

Tradiční Vánoční bruslení se Zdravým městem se uskutečnilo v pátek 27. prosince 2024 na zimním stadionu ve Velkém Meziříčí. Milovníci zimních sportů měli možnost v části ledové plochy volně bruslit a v části plnit dovednostní disciplíny (slalom mezi kužely, střely na branku a hod na cíl). Po hodině a půl dovedení obdržel každý dospělý i dítě od komise Zdravého města drobnou odměnu a upomínkový diplom.

6 PLÁNOVÁNÍ S VEŘEJNOSTÍ

II. Komunitní plánování sociálních služeb ORP Velké Meziříčí

Město Velké Meziříčí se v roce 2014 inspirovalo jinými městy a na základě rozhodnutí politických orgánů zahájilo plánování sociálních služeb na principu komunitní spolupráce všech zainteresovaných partnerů v sociální oblasti. V rámci tohoto procesu byly ustanoveny 4 pracovní skupiny. Své aktivity také zahájila řídicí skupina pro Komunitní plánování sociálních služeb, které se účastní zástupci města, poskytovatelé sociálních služeb, uživatelé sociálních služeb, občané i další aktéři – např. konzultanti a odborníci.

Komunitní plánování sociálních služeb ORP Velké Meziříčí se uskutečnilo 19.9.2024 za účasti veřejnosti. Cílem komunitního plánování je zejména posilovat sociální soudržnost komunity, podporovat sociální začlenění a předcházet sociálnímu vyloučení jednotlivců i skupin.

Veřejné fórum

Město Velké Meziříčí v rámci projektů Zdravé město a místní Agenda 21 připravilo na 25. září 2024 veřejné fórum Velké Meziříčí vašima očima, které je občanům známe také jako Desatero problémů („10P“).

Veřejné fórum je forma setkání umožňující sestavení aktuálního žebříčku nejpálčivějších problémů udržitelného rozvoje z pohledu obyvatel. Místní občané přicházejí diskutovat o problémech a možnostech jejich řešení s představiteli samosprávy, zástupci škol, neziskových organizací či firem působících v daném místě.

Za vedení města byl přítomen pan starosta, pan místostarosta a tajemník, všichni vedoucí jednotlivých odborů Městského úřadu Velké Meziříčí, ředitelé místních škola ředitelé organizací zřizovaných či zakládaných městem, zástupci neziskových organizací působících ve městě, zástupci podnikatelské sféry, aktivní občané a široká veřejnost i v zastoupení mladých občanů. Veřejnost byla o akci předem informována prostřednictvím plakátů, novinových článků, webových stránek města, facebooku města, aj. Účast dle prezenční listiny byla 50 osob.

Setkání zahájil moderátor fóra Petr Švec, který následně předal slovo starostovi města Ing. arch. Alexandrosu Kaminarasovi. Ten společně s místostarostou Martinem Kamanem odprezentoval řešení problémů, které vyplynuly z projednání konaného dne 30. května 2022. Následovala práce v předem rozdělených skupinách, kdy jednotlivé týmy zaměřené na konkrétní okruhy rozvoje nakonec vytipovaly dva stěžejní problémy, které všem představily a následně o nich bylo možné hlasovat. Hlasováním vyplynulo deset problémů města Velké Meziříčí za rok 2024 vzešlých v rámci tohoto setkání.

Desatero problémů města Velkého Meziříčí 2024

	Problém	Počet získaných bodů
1.	Zvýšení bezpečnosti v Čechových sadech (osvětlení, kamerový dohled)	24
2.	Zřídit senior / handicap taxi	12
3.	Rozšíření pobytové odlehčovací služby	9
4.	Revitalizace areálu koupaliště Palouky včetně budov	7
5. – 7.	V blízkosti centra města a v dalších lokalitách vybudovat dětské multifunkční hřiště a dětskou hernu indoor	6
5. – 7.	Vybudovat výtah a tělocvičnu na Gymnázium	6
5. – 7.	Centralizace IT servisu (sdílený)	6
8. – 9.	Zvýšit výsadbu stromů	5
8. – 9.	Podpora malých podnikatelů v centru města (obsazení prázdných provozoven)	5
10. – 11.	Snížení rychlosti na ulici Uhřínovská	4
10. – 11.	Zajistit zdravotní osvětu pro veřejnost v péči o zdraví (pravidelné přednášky – vstup pro občany zdarma).	4

Výstup z akce následně ověřila veřejná anketa přístupná všem obyvatelům, která byla pro občany dostupná prostřednictvím hlasování na webu a vhažování anketních lístků do připravených boxů do 13. prosince 2024. Ankety se zúčastnilo 123 obyvatel.

Ověřovací anketa rozhodla o nejpálčivějších problémech z pohledu veřejnosti v daném čase.

- **Zvýšení bezpečnosti v Čechových sadech (osvětlení, kamerový dohled)**
- **Zřídit senior / handicap taxi**
- **Rozšíření pobytové odlehčovací služby**
- **Revitalizace areálu koupaliště Palouky včetně budov**
- **V blízkosti centra města a v dalších lokalitách vybudovat dětské multifunkční hřiště a dětskou hernu indoor**

Ověřené podněty budou zapracovány do Komunitního plánu zdraví a kvality života ve Velkém Meziříčí.

Participativní rozpočet

Město Velké Meziříčí se v roce 2022 zapojilo poprvé veřejnost v rámci participativního rozpočtu do rozhodování o rozvoji obce. Každý mohl podávat své nápady, co za danou částku zrealizovat. U podaných projektů město posuzovalo proveditelnost. V rámci participativního rozpočtu Rada města schválila 300.000,-- Kč. V termínu od 14. února do 15. března občané zasílali svoje podněty. Město přijalo 12 návrhů, z nich pracovníci investorského oddělení 9 vyhodnotili jako realizovatelných. O tom, který projekt se z vyhodnocených projektů uskuteční, rozhodli občané prostřednictvím hlasování. Největší množství hlasů dostal návrh „Dřevěná lávka přes řeku Balinku“. Během prověřování záměru vyplynuly nové podmínky, které realizaci prodražily. Z participativního rozpočtu se proto zrealizoval návrh, který se v hlasování umístil na druhém místě „Relaxační zóna – náplavka“.

Realizace návrhu „Relaxační zóna – náplavka“ se konala v průběhu roků 2023 a 2024, proto nebyla v tomto roce veřejnost zapojena v rámci participativního rozpočtu do rozhodování o rozvoji obce.

7 GRANTOVÝ PROGRAM ZDRAVÉ MĚSTO 2024

Zastupitelstvo města na svém zasedání dne 12. září 2023 schválilo Grantový program Zdravé město – Město Velké Meziříčí na rok 2024. Doba pro předkládání žádostí byla stanovena od 1.11.2023 do 15.1.2024. V požadovaném termínu bylo předloženo celkem 9 žádostí:

Základní škola Velké Meziříčí, Školní 2055, příspěvková organizace, Velké Meziříčí – Prevence sociálně patologických jevů žáků 5. až 9. tříd na ZŠ Školní ve Velkém Meziříčí

Sportovní centrum Velké Meziříčí z. s., Sportovní 1750/7, Velké Meziříčí – Cyklu 4 přednášek na téma výživa a zdravý životní styl

Výchovný ústav, základní škola, střední škola a středisko výchovné péče, Velké Meziříčí – Cykloturistikou k lepší fyzické kondici

Římskokatolická farnost Velké Meziříčí – Sportovní aktivity farnosti pro děti

Základní škola Velké Meziříčí, Oslavická 1800/20, Velké Meziříčí – Nový třídní kolektiv

Chaloupky o.p.s. a lesní mateřská škola, Kněžice – Zahrada učí o přírodě a klimatu

Farní sbor Českobratrské církve evangelické ve Velkém Meziříčí, Velké Meziříčí – Večer s hostem, 15. ročník

Kynologický klub Velké Meziříčí, z.s., Náměstí 79/3, Velké Meziříčí – Zdravě se psím parťákem

Sociální služby města Velké Meziříčí, Zdenky Vorlové 2001, Velké Meziříčí – Aktivní stárnutí

Všechny žádosti odpovídaly podmínkám Výzvy Grantového programu Zdravé město – Město Velké Meziříčí 2024. Komise Zdravého města a MA21 dne 22. ledna 2024 jednotlivé žádosti projednala a dle kritérií pro hodnocení žádostí (bodového hodnocení) doporučila schválit požadované částky.

Všech devět odevzdaných projektových žádostí, mělo požadovanou výši podpory od města 9.000,-- Kč. V pravidlech výzvy je uvedeno, že finanční prostředky může získat žádost hodnocená s dosažením minimálního počtu 50 bodů, max. je 75 bodů dle kritérií. Všechny projekty byly komisí ohodnoceny v rozmezí od 68 do 72 bodů a byly doporučeny na výši podpory dle požadavku, tj. 9 x 9.000,-- Kč.

8 MEDIALIZACE ZDRAVÉHO MĚSTA A MÍSTNÍ AGENDY 21

Medializace projektu Zdravé město, místní Agendy 21 a aktivit podporující zdraví obyvatel a udržitelný rozvoj je zajišťována v místních médiích, např. v měsíčníku Velkomeziříčsko i na jeho webu, na webových stránkách a na Facebooku města. Podrobné informace o výstupech Zdravého města Velké Meziříčí (pozvánky na konané akce, zprávy a fotografie z akcí) byly průběžně zveřejňovány na webových stránkách města v sekci „Zdravé město a MA21“. Dále je využíván místní rozhlas a výleповé plochy města.

9 AKREDITOVANÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Akreditované vzdělávání je zaměřeno jednak na prohloubení potřebných znalostí koordinátora, vedení města a pracovníků úřadu v oblasti Zdravého města, místní Agendy 21 a udržitelného rozvoje a jednak na vzdělávání veřejnosti. Vzdělávání má připomenout principy udržitelného rozvoje a jejich zavádění do praxe při zohledňování místních poměrů. Cílem je zajištění dlouhodobě vysoké kvality života a životního prostředí ve městě při vysoké míře zapojení veřejnosti.

Akreditované vzdělávání koordinátora

Povinností koordinátora vyplývající z naplňování Kritérií MA21 je min. jednou ročně absolvovat akreditované vzdělávání. V loňském roce se koordinátor Zdravého města Ing. Bc. Josef Švec a jeho asistentka zúčastnili dvou akreditovaných školení „Program Zdravé město – plánování a řízení obcí k udržitelnému rozvoji“ s přiděleným číslem akreditace AK/PV-926/2022 a AK/VE-443/2022 od MV ČR. Taktéž absolvovali vzdělávací programy pořádané NSZM, které většinou probíhaly on-line.

10 MA21

V rámci Auditů udržitelného rozvoje se Velkému Meziříčí na podzim roku 2023 podařilo obhájit kategorii „B“, které dosáhlo v roce 2020.

Velké Meziříčí obhájilo svou pozici mezi nejlépe hodnocenými městy v činnostech vedoucích k udržitelnému rozvoji. Dne 8. listopadu 2023 proběhla na městském úřadě obhajoba kategorie B kritérií místní Agendy 21 (MA21). Nejenom v rámci

agendy Zdravého města posuzovali experti z Pracovní skupiny MA21 při Radě vlády pro udržitelný rozvoj dlouhodobou práci jednotlivých odborů úřadu. Audit deseti oblastí v rámci mezinárodní dohody o udržitelném rozvoji:

- Správa věcí veřejných a územní
- Životní prostředí
- Udržitelná výroba a spotřeba
- Doprava
- Zdraví
- Místní ekonomika a podnikání
- Vzdělávání a výchova
- Kultura a volný
- Sociální prostředí
- Globální odpovědnost

V roce 2021 a 2022 město Velké Meziříčí nadále plnilo všechna kritéria kategorie „C“ a pro kategorii „B“ odeslalo „Průběžnou roční zprávu k plnění podmínek a doporučení expertního týmu“.

V současné době připravuje MŽP ČR nový systém hodnocení kritérií dle ESG (reporting zavedený EU pro podniky z pohledu životního prostředí, sociální odpovědnosti a řádné správy), který bude nahrazovat současný systém CENIA. Ten však začne platit až od roku 2026. V něm budou pokročilejší realizátoři motivovaní finanční podporu pro jejich projekty.

V roce 2024 však Velké Meziříčí nezhálelo a bylo velmi aktivní v rámci Národní sítě Zdravých měst. Po páté v řadě získalo titul „Šampion“ v lize NSZM ČR. Skupina „Šampionů“ je nejvyšší příčkou Ligy Zdravých měst, navazuje na „Pokročilé“, „Začátečníky“ a „Pozorovatele“. Liga funguje ve Zdravých městech od roku 1998, je vyhlášována každoročně, má velmi jednoduchá a přehledná pravidla, kam patří například aktivní práce s veřejností, systémové plánování k udržitelnému rozvoji a zdraví, prezentace ukázkových aktivit apod. Liga je motivačním

systémem, postup a realizované aktivity sleduje sama asociace NSZM ČR a je průběžně schvalováno její valnou hromadou.

11 ZÁVĚR

Město uplatňuje metodu kvality MA21 prostřednictvím projektu Zdravé město. Kroky k udržitelnému rozvoji činí dlouhodobě. Cílem systematické práce radnice je zapojit veřejnost do rozhodování o dění ve městě, pracovat na zlepšení kvality strategického řízení města a uplatňovat principy udržitelného rozvoje ve všech oblastech činnosti nejen městského úřadu, ale města celkově.

V roce 2001 Velké Meziříčí vstoupilo do Národní sítě zdravých měst a následně v roce 2010 postoupilo do kategorie C. V roce 2020 dosáhlo druhé nejvyšší kategorie B, kterou v roce 2023 úspěšně obhájilo. V současné době připravuje MŽP ČR nový systém hodnocení kritérií dle ESG (reporting zavedený EU pro podniky z pohledu životního prostředí, sociální odpovědnosti a řádné správy), který bude nahrazovat současný systém CENIA. Ten však začne platit až od roku 2026. V něm budou pokročilejší realizátoři motivováni finanční podporou pro jejich projekty.

I když v současné době dochází k restrukturalizaci hodnocení naplňování principů místní Agendy 21 ze strany MŽP ČR, zůstává Velké Meziříčí stále velmi aktivní v Národní síti zdravých měst, od které obdrželo **po čtvrté v řadě titul Šampiona**.